

SAMRÅDSNOTITS

DEPARTEMENTET

J.nr. 363-0001D

Den 20. oktober 2004

Notits til brug for miljøministerens besvarelse af samrådsspørgsmål nr. B, C og D (EPU alm. del – Samrådsspørgsmål B, C og D) i Folketingets Energipolitiske Udvalg den 20. oktober 2004.

Spørgsmål B:

”Hvad kan der oplyses om EU's behandling af det kommende danske forbud mod anvendelse af 3 klimagasser i dansk industri?”

Svar:

Jeg vil gerne starte med at takke for muligheden for at deltage her i udvalget og redegøre for denne vigtige sag.

Som jeg allerede har redegjort for overfor Miljø- og planlægningsudvalget samt Europaudvalget, så er regeringen som udgangspunkt positiv overfor, at der på EU plan gennemføres en regulering til begrænsning af de fluorholdige drivhusgasser.

Kommissionens forslag var imidlertid ganske enkelt for dårligt. Det levede ikke op til de muligheder, som moderne teknologi giver for at reducere emissionerne af de fluorholdige drivhusgasser. Der eksisterer faktisk langt mere miljøvenlige alternativer til en lang række anvendelser af gasserne, så reguleringen på fællesskabsplan burde være meget mere ambitiøs. Kommissionen forslag levede heller ikke op til Rådets (miljø) opfordring fra 1998 til at udarbejde en ramme for begrænsning og Eller reduktion af disse gasser – som kan suppleres af medlemsstaterne.

Vi har derfor under forhandlingerne sat ind på to fronter. For det første at få hævet ambitionsniveauet – herunder først og fremmest at få flere anvendelser forbudt. For det andet at få ændret hjemmelsgrundlaget fra traktatens artikel 95 til 175, således at der så var tale om en miljøforordning og ikke en indre markedsforordning.

På begge fronter er vi nået et stykke vej, men langt fra tilstrækkeligt. Formandskabets forslag, der lå på bordet på rådsmødet i sidste uge var stadig ikke tilstrækkeligt ambitiøst og selv om vi havde fået ændret hjemmelen til artikel 175 for store dele af forslaget – var de centrale artikler om mærkning og markedsføringsforbud forsat hjemlet i artikel 95.

Regeringen har arbejdet på de to fronter under forhandlingerne i rådets miljøarbejdsgruppe og COREPER. Vi har arbejdet med bilaterale kontakter mellem København og en række hovedstæder. Jeg har sammen med min østrigske og svenske kollega sendt et brev til de andre ministerkolleger forud for rådsmødet. Jeg har forsøgt at vinde tilslutning til vores synspunkter ved indlæg om sagen i Financial Times og Frankfurter Allgemeine.

På rådsmødet forsøgte jeg gennem en politisk debat at vinde forståelse for de danske synspunkter om at Europas miljøministre ikke kunne komme ud til Europas befolkninger med et resultat, der ikke alene var miljømæssigt uambitiøst, men som samtidig ikke gav sikkerhed for, at der ikke samlet set ville ske en forringelse til et lavere niveau for reduktionen af CO2 ækvivalenter fra de fluorholdige drivhusgasser i Danmark og andre lande, som allerede har vedtaget nationale regler. Dette er et vigtigt signal i forhold til EU's opfyldelse af Kyoto-forpligtelsen, og det er vigtigt for Danmarks målopfyldelse under den første forpligtelsesperiode.

Jeg foreslog så et kompromis, hvorefter der i forordningen blev indføjet en undtagelse for eksisterende strammere nationale lovgivninger.

En lang række ministre – og formanden og kommissæren - udtrykte deres forståelse og sympati for den danske situation (Østrig, Sverige, Finland, Portugal, Belgien, Slovakiet, Tyskland, England, Italien og Spanien), og der var ikke nogen, som direkte

modsigde mig. Rådets Juridiske Tjeneste redegjorde imidlertid for, at hvis Rådet valgte artikel 95 som hjemmel for markedsføringsforbudene så var der i traktaten en særlig procedure for, hvorledes man kunne opretholde nationale regler efter vedtagelsen af en harmoniseringsforanstaltning. Man kunne således kun sætte en undtagelsesbestemmelse ind i forordningen, hvis denne var suppleret med en bestemmelse om notifikation til og kontrol af Kommissionen. Dette svarer til traktatens miljøgaranti eller beskyttelsesklausul.

Kommissionen ville ikke acceptere at man ændrede hjemlen til artikel 175 og der kunne ikke skabes enighed i Rådet om en sådan ændring, hvorefter denne option var udelukket.

En undtagelsesbestemmelse som foreslået af Rådets Juridiske Tjeneste ville ikke give Danmark sikkerhed for, at vi ville kunne opretholde vores nationale regler og ville i øvrigt svare til, hvad vi allerede har ifølge Traktaten, hvorfor denne mulighed blev afvist af Danmark.

Flere ministre foreslog herefter, at Kommissionen afgav en erklæring om de danske regler, men Kommissionen afviste af formelle grunde at afgive en erklæring, som ville give Danmark sikkerhed for opretholdelse af de danske regler.

Da et overvældende flertal af medlemslandene – som jo ikke allerede har nationale regler på området – opfattede formandskabets forslag som en klar forbedring af beskyttelsesniveauet i EU valgte de i sidste ende at støtte en vedtagelse af en politisk enighed om en fælles holdning. Det er en forståelig logik, da forslaget trods alt vil give en forbedring i deres lande, og alternativet var at disse lande ingen regler havde overhovedet. Østrig og Danmark stemte imod forslaget. Sverige, Belgien og Portugal undlod at stemme.

Danmark afgav en erklæring, som anerkendte, at forslaget ville føre til en reduktion af gasserne i EU, men at Danmark ikke kunne acceptere, at forslaget forhindrede medlemsstater i at opretholde skærpede nationale regler, samt at Danmark forbeholdt sig ret til at tage alle passende midler under Traktaten i brug med henblik på at opret-

holde det højere danske beskyttelsesniveau.

Spørgsmål C

”Agter regeringen i givet fald at anvende miljøgarantien?”

Svar:

Som det fremgik af mit svar på spørgsmål B er forslaget til regulering af F-gasserne fortsat under forhandling. Mulighederne for en politisk løsning er endnu ikke lukket.

I henhold til det forhandlingsoplæg, som jeg forelagde Folketingets Europaudvalg fredag den 8. oktober lægger regeringen afgørende vægt på, at der ikke samlet set vil ske en forringelse af niveauet for reduktionen af CO₂ ækvivalenter fra de fluorholdige drivhusgasser i Danmark, dvs. en reduktion af fluorholdige drivhusgasser svarende til 5-700.000 tons CO₂ ækvivalenter i perioden 2008-12, som er den første forpligtelsesperiode under Kyoto Protokollen.

Alle i Folketingets Europaudvalg gav tilslutning til regeringens forhandlingsoplæg og regeringen arbejder forsat på baggrund af dette forhandlingsoplæg.

Sagen overgår nu til 2. læsning i Europa Parlamentet. Jeg havde onsdag et møde med den nye formand for Parlamentets miljøudvalg Karl Heinz Florence om sagen, og gjorde ham bekendt med Danmarks synspunkter. Miljøudvalget i det tidligere parlament var enig med Danmark i at hjemlen burde være artikel 175, men Plenaren i Parlamentet valgte artikel 95.

Jeg er opmærksom på de begrænsninger, der ligger i at Parlamentet ikke i første læsning har stillet ændringsforslag med hensyn til hjemmelen. Imidlertid er forslaget efterfølgende i Rådet blevet splittet op i et forslag til direktiv om bilers air-conditioneringsanlæg og en forordning om brugen af visse fluorholdige drivhusgasser. Der foreligger således teknisk formelt et nyt forslag, som Parlamentet ikke i første læsning har forholdt sig til, og som jeg mener Parlamentet i 2. læsning kan og må forholde sig til. Her ville Parlamentet kunne gøre krav på at artikel 95 alene gælder for direktivforslaget om biler air-conditioneringsanlæg, hvorimod forordningen efter opsplitningen bør baseres på artikel 175.

Jeg har derfor skrevet til de danske medlemmer af Europa Parlamentet og opfordret dem til at arbejde for en sådan løsning, der vil gøre det muligt at få et forbedret EU-beskyttelsesniveau uden at dette sker på bekostning af Danmark og Østrig. Kopi af brevet er fremsendt til Folketinget til orientering. Jeg håber at vi i samarbejde med de danske europaparlamentarikere kan komme videre af denne vej.

Som jeg nævnte i besvarelsen af samrådsspørgsmål B har Danmark afgivet en erklæring til rådsmødeprotokollen, hvori vi bl.a. forbeholder os at ret til at tage alle passende midler under Traktaten i brug med henblik på at opretholde det danske beskyttelsesniveau.

Vi er nu i gang med at undersøge de forskellige midler – i første omgang de muligheder vi har under den videre politiske behandling af forslaget i Europa-Parlamentet og en eventuel forligsprocedure mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

Afhængigt af hvor langt vi er nået ad denne vej når vi står med det endelige resultat af forhandlingerne, vil vi naturligvis også vurdere de retlige muligheder vi har for at opretholde det danske beskyttelsesniveau. I disse vurderinger vil også indgå om Danmark i givet fald skal anvende miljøgarantien.

Jeg skal nok i den forbindelse oplyse, at vi er bekendt med, at Kommissionen for tiden behandler en klage indgivet af EPEE (European Partnership for Energy and the Environment) over den danske bekendtgørelse om F-gasserne. Vi ved endnu ikke om Kommissionen vil sende en åbningsskrivelse til Danmark i sagen, men det er klart, at resultatet af Kommissionens overvejelser, vil give os et kendskab til, hvorledes Kommissionen vurderer de danske regler i forhold til reglerne om det indre marked.

På nuværende tidspunkt er det imidlertid for tidligt at lægge sig fast på, hvorledes vi vil forholde os til en EU-regulering, som vi endnu ikke endeligt kender. Det vi har lagt os fast på er, at det - for regeringen og Folketingets Europaudvalg - er afgørende, at vi samlet set kan opretholde en reduktion på 5-700.000 tons CO₂-ækvivalenter fra de fluorholdige drivhusgasser i Danmark i perioden fra 2008-12.

Det er det forhandlingsoplæg, som jeg forelagde i Europaudvalget den 8. oktober - og som et enigt Europaudvalgt tilsluttede sig – og det er det grundlag, regeringen fortsat arbejder videre på.

Spørgsmål D

”Føler regeringen, at hensynet til bæredygtighed står i fare for at blive nedprioriteret i forhold til f.eks. kortsigtede erhvervsinteresser, jf. arbejdet i Wim Koch-gruppen og den forestående revision af Lissabon-processen?”

Svar

Det kan jo konstateres, at der generelt er et stort ønske blandt EU landene for at styrke fokus på vækst og beskæftigelse i Europa. En interesse som findes i alle EU landene, stort set upåagtet af farven på landenes regeringer.

Det er som følger heraf også naturligt at miljøministrene har en tæt fokus på hvordan natur- og miljøbeskyttelse spiller sammen med vækst og beskæftigelse.

Dette spørgsmål var også på dagsordenen til miljøministrenes rådsmøde i sidste uge. Rådet vedtog således konklusioner som et bidrag til forberedelsen af Forårstopmødet næste år. En drøftelse vi vender tilbage til på miljøministrenes rådsmøde til december.

Der er blandt miljøministrene stor enighed om betydningen af miljøteknologi, som positivt bidrag til økonomisk vækst og beskæftigelse i EU. Rådets konklusioner lægger vægt på de klare muligheder der er for at opnå win-win situationer mellem miljøbeskyttelse, miljøteknologi og økonomisk vækst – det er absolut ikke altid modsætninger. Jeg mener det er absurd at se det som modsætninger.

Jeg havde forud for rådsmødet et møde med ledere fra en række store virksomheder i Danmark, for at høre hvad deres synspunkt er. Jeg fik klart bekræftet, at virksomhederne ikke kun ser miljøbeskyttelse som omkostninger, men i lige så høj grad som en investering i fremtidigt vækst. I fredags var køleskabsvirksomheden GRAM også ude med et klart budskab om, at selvom EU forordningen i fremtiden måtte tillade brugen af fluorholdige drivhusgasser, så vil GRAM ikke bruge dem. Der er ganske simpelt en betydelig efterspørgsel efter produkter uden fluorholdige gasser. Miljøteknologi er således for GRAM en positiv konkurrenceparameter. At være miljøteknologisk foran er altså en adgang til markedet.

Dette er ligeledes en del af regeringens budskab til Wim Kok gruppen. I det non-paper som regeringen har sendt til Wim Kok til gruppens inspiration, indgår miljøteknologi således som et prioriteret element. Regeringen argumenterer for at miljøteknologisk udvikling og prioritering kan bidrage til den økonomiske vækst.